



KEURUU



Talousarvion 2026 täytäntöönpano-ohje

Kh 19.1.2026 §

Sisälyys

Sisällys	1
1. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen noudattaminen.....	2
2. Talousarvion osat ja sitovuustasot.....	2
1. Kaupunkistrategia ja sen ohjausvaikutus talousarvioon	3
3. Hyvinvointitavoitteet ja niiden raportointi.....	4
4. Tilivelvolliset ja muut vastuutahot.....	4
5. Käyttösuunnitelman laadinta	7
6. Ostolaskujen tarkastus ja hyväksyminen	7
7. Hankinnat.....	8
8. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta ja raportointi.....	8
9. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	10

1. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen noudattaminen

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 8.12.2025 § 97 Keuruun kaupungin talousarvion vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelman vuosille 2027–2029. Talousarviokirjan rakennetta ja sisältöä on uudistettu syksyllä 2025. Siinä on hyödynnetty Julkishallinnon JHS 199 -suositusta kuntien ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta. Uudistuksella pyritään tukemaan kaupungin johtamista muun muassa siten, että käyttötalousosaa on yhteismitallistettu, tavoiteasetantaa selkiytetty sekä tilivelvollisuuksia ja sitovuustasoa tarkennettu.

Talousarvion täytäntöönpano-ohje koskee kaikkia kaupungin toimielimiä ja tilivelvollisia. Tilivelvolliset on vahvistettu talousarviossa ja esitetään myös tässä ohjeessa.

Valtuusto on asettanut talousarviossa myös tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta. Täytäntöönpano-ohjetta on noudatettava myös konsernin tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, kunnan konserniohjeesta tai muusta säännöstä muuta johdu.

2. Talousarvion osat ja sitovuustasot

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarviossa asetetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Käyttötalousosa

Budjettirahoitteisen tehtävän määrärahat ja tuloarviot sidotaan toiminnallisiin tavoitteisiin. Valtuusto osoittaa toimielimelle määrärahan tai asettaa tuloarvion määrätyn tehtävän tai tehtävien hoitamiseksi siten, että tehtävälle asetetut tavoitteet voivat toteutua.

Käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielimittäin, toimialoittain ja tulosalueittain. Toimielimet ovat luottamushenkilöistä koostuvia päätöksentekotahoja; toimialat ja tulosalueet muodostuvat henkilökunnasta. Kaupungin laskentatunnisterakenteessa toimialat jakautuvat edelleen tulosyksiköihin ja kustannuspaikkoihin. Toimielimet, toimialat ja tulosalueet vastuuhenkilöineen on esitelty kohdassa 5.2. Vastuut ja tilivelvollisuudet.

Käyttötalousosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso toimintakate (määrärahan ja tuloarvion erotus eli netto). Tavoitteiden sitovuus määräytyy organisaatiotason mukaisesti ja on todettu talousarviokirjassa toimialueen kohdalla kohdassa Toimielin / sitovuus. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet on merkitty 'sitova valtuuston nähden'.

Käyttötalousosassa esitetään palvelusuunnitelmat tulosaluetasolla. Palvelusuunnitelmassa kuvataan, mitä palveluita määrärahoilla on suunniteltu saatavan aikaiseksi, sekä esitetään kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet. Valtuusto hyväksyy palvelusuunnitelmat talousarvion ja -suunnitelman yhteydessä tulosalueiden käyttötalousoosiin sisältyvinä. Riippumatta toimielinkohtaisesta sitovuustasosta ovat kaupunkistrategiaan pohjautuvat tavoitteet ovat sitovia aina valtuustoon nähden.

Käyttötalousosassa toimintakate (tulojen ja menojen erotus) on sitova seuraavasti:

Valtuustoon nähden sitova taso on toimielin- ja toimialataso.

Lautakuntaan nähden sitova taso on tulosaluealuetaso.

Toimialajohtoon nähden sitova taso on tulosityksikkötaso, joihin tulosalueet jakautuvat. Tulosityksikkötason tavoitteita ei esitetä talousarviokirjassa.

Investointiosa

Investointiosassa määrärahat ja tuloarviot ovat bruttositovia (määräraha ja tuloarvio molemmat erikseen) hankeryhmäkohtaisesti valtuustoon nähden. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille, ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Investointiosassa esitetään myös kokonaiskustannusarvio koko suunnittelukaudelle, jonka valtuusto hyväksyy taloussuunnitelmassa. Jos hankkeen tai hankkeen osan toteutuminen viivästyy talousarvioon arvioidusta, on investoinnin rahoitustarve jaksotettava ja hyväksyttävä valtuustolla uudelleen.

Pysyvien vastaavien omaisuushankinnan arvonnäkökulman euroraja on 10 000 euroa (pienhankintaraja). Tätä pienemmät yksittäiset hankinnat tulee pääsääntöisesti hankkia käyttötalouden määrärahoilla.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulojen ja menojen yhteismäärä (netto).

Kunnan liikelaitoksia sitova meno- ja tuloerä on liikelaitoksen yli-/alijäämä.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa valtuuston nähden sitovia eriä ovat lainakannanmuutos sekä antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotus eli antolainauksen muutokset yhteensä (netto).

1. Kaupunkistrategia ja sen ohjausvaikutus talousarvioon

Keuruun kaupunkistrategian 2022–2032 toimeenpano-ohjelma on päättynyt 31.12.2025. Kaupunginhallitus on päättänyt 1.9.2025 § 219 käynnistää kaupunkistrategian päivityksen. Strategiapäivitys on edennyt hallituksen hyväksymällä prosessi- ja aikataulusuunnitelmalla, jonka mukaan kaupunkistrategian päivitys on tuotu valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2025 loppuun mennessä (kvalt 8.12.2025 § 94).

Päivitettyyn Oppiva yrityskaupunki 2032 -strategiaan pohjautuvia tavoitteita on tuotu talousarviokirjaan 2026 kunkin toimialan ja tulosalueen kohdalle hyödyntäen strategian painopisteissä käytettyjä värejä. Strategian toteutuksessa otetaan huomioon kestävä talouden reunaehdot.

Kaupunkistrategiaan pohjautuvat tavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden. Valtuuston toimialoille ja tulosalueille asettamat palvelutavoitteet ovat ensisijaisesti vaikuttavuustavoitteita, joissa näkökulmana on palvelun vaikutus asiakkaaseen. Vaikuttavuustavoitteet määrittävät joko palvelun aikaansaama muutosta asiakkaan hyvinvoinnissa tai palvelun laatua, jota arvioidaan sen saatavuutena, riittävyytenä, kohdentuvuutena tai asiakastyytyväisyytenä.

Talousarvioon 2026 on vahvistettu myös Keuruun kaupungin tytäryhtiöille asetetut tavoitteita, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan.

3. Hyvinvointitavoitteet ja niiden raportointi

Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan (Kuntalaki 410/2015 §1). Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi kunnalla on velvollisuus laatia hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 §6).

Keuruun kaupungin hyvinvointitavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat laajaan hyvinvointisuunnitelmaan, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 6.5.2024 § 24. Suunnitelma on voimassa vuosille 2021–2026 ja se päivitetään valtuustokausittain.

Kaupunginhallitus on 6.10.2025 § 25 vahvistanut hyvinvointitavoitteet vuodelle 2026 hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa esitetyllä tavalla sekä edellyttänyt, että tavoitteet tulee huomioida talousarviossa 2026. Lisäksi hallitus on täydentänyt hyvinvointitavoitteita osallisuuden (kohta 6) osalta siten, että tavoitteeksi kirjataan 'Osallisuussuunnitelman päivittäminen vuoden 2026 aikana kaupunkistrategiapäivityksen edellyttämällä tavalla'.

Hyvinvointipainopisteiden tavoitteet on kirjattu talousarviokirjan kappaleeseen 3.2 Hyvinvointijohtaminen osana talousarviota ja tilinpäätöstä. Painopisteiden tavoitteiden toteutumista seurataan vuosikellon mukaisesti muun raportoinnin yhteydessä.

4. Tilivelvolliset ja muut vastuutahot

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (*tilivelvollinen*) myöntää vastuuvapaus.

Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Kuntalain 75 §:n mukaan tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta.

Kuntaliiton suosituksen 'Kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpano' mukaan tilivelvollisina viranhaltijoina voidaan pitää toimielimen

esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia.

Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Vaikka henkilö ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvollisaseman puuttuminen vapauta esihenkilöitä toiminnan valvontavastuusta.

Tilivelvollisia toimielimiä Keuruulla ovat kaupunginhallitus, keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, elinvoiman ja asuinympäristön lautakunta, kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta, opistolautakunta, rakennuslautakunta, Keurusselän ympäristölautakunta, Keurusselän ympäristönsuojelijaosto ja Keuruun Vesi -liikelaitoksen johtokunta sekä niiden jäsenet.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat (konsernipalvelujohtaja, elinvoimajohtaja ja hyvinvointijohtaja) sekä itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat (esittelijät): kansalais- ja musiikkiopiston rehtori, johtava rakennustarkastaja, kansalais- ja musiikkiopiston rehtori, johtava rakennustarkastaja, ympäristöterveyspäällikkö, ympäristönsuojelutarkastaja sekä vesihuoltopäällikkö.

Keuruun sisäisen valvonnan ohje (14.5.2018 § 101), jossa tilivelvollisten vastuut ja tehtävät on määritelty, on perusteltua tarkistaa huomioiden tässä talousarviokirjassa vahvistetut tilivelvollisuudet.

Tilivelvolliset vastaavat riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä vastuualueellaan. Sisäinen valvonta on johtamis- ja hallintojärjestelmän osa, jonka tavoitteena on auttaa organisaatiota saavuttamaan päämääränsä. Riskit ovat uhkia, jotka toteutuessaan estävät pääsemästä tavoitteisiin. Sisäisen valvonnan ohje on päivitetty 19.1.2023 § 5.

Konserniyhtiöissä tilivelvollisia ovat toimitusjohtaja ja hallitukset.

Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet, toimielinten esittelijät ja toimialajohtajat. Tilivelvolliset on vahvistettu talousarviossa 2026 seuraavasti:

Toimielin	Toimiala	Tulosalue	Vastuuhenkilö	Tilivelvollinen
Kaupungin- hallitus	Konsernipalvelut			Konsernipalvelujohtaja
		Kaupunginhallitus ja valtuusto	Konsernipalvelujohtaja	Konsernipalvelujohtaja
		Hallintopalvelut	Konsernipalvelujohtaja Henkilöstöpäällikkö Hallintovastaava Johtava edunvalvoja	Konsernipalvelujohtaja
		Kehittämispalvelut	Kaupunginjohtaja	Kaupunginjohtaja
		Maaseutupalvelut	Lomituspäällikkö	Konsernipalvelujohtaja
Kasvun ja hy- vinvoinnin lau- takunta	Kasvu- ja hyvinvointipal- velut			Hyvinvointijohtaja
		Kasvun ja hyvinvoin- nin hallinto	Hyvinvointijohtaja	Hyvinvointijohtaja
		Varhaiskasvatus-pal- velut	Hyvinvointijohtaja	Hyvinvointijohtaja
		Opetuspalvelut	Hyvinvointijohtaja	Hyvinvointijohtaja
		Koulutuspalvelut	Hyvinvointijohtaja	Hyvinvointijohtaja
		Vapaa-aikapalvelut	Vapaa-aikapäällikkö	Hyvinvointijohtaja
		Kirjastopalvelut	Kirjastotoimenjohtaja	Hyvinvointijohtaja
Keuruun opisto-lauta- kunta		Opistopalvelut	Kansalais- ja musiikkiopis- ton rehtori	Kansalais- ja musiik- kiopiston rehtori
Elinvoiman ja asuinympäris- tön lautakunta	Elinvoima- ja asuinympä- ristöpalvelut			Elinvoimajohtaja
		Elinvoima- ja asuinympä- ristö-palveluiden hallinto	Elinvoimajohtaja	Elinvoimajohtaja
		Elinvoimapalvelut	Kaupunkikehityspäällikkö	Elinvoimajohtaja
		Tekniset palvelut	Kiinteistöpalvelupäällikkö Kuntatekniikan päällikkö	Elinvoimajohtaja
Rakennus-lau- takunta		Rakennusvalvonta	Johtava rakennustarkastaja	Johtava rakennustar- kastaja
Keurusselän ympäristö-lau- takunta		Ympäristö- ja terveys- palvelut	Ympäristöterveyspäällikkö	Ympäristöterveys-pääl- likkö
Keurusselän ympäristön- suojelujaosto		Ympäristönsuojelu- palvelut	Ympäristönsuojelutarkastaja (Keuruu)	Ympäristönsuojelu-tar- kastaja
Keuruun Vesi - liikelaitoksen johtokunta	Keuruun vesi -liikelaitos			Vesihuoltopäällikkö

5. Käyttösuunnitelman laadinta

Hallintosäännön § 73 mukaisesti kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvion perustuvan käyttösuunnitelmansa. Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvion perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Vuoden 2026 talousarvion laadinta pohjautuu käyttösuunnitelmatasoiseen suunnitelmaan ja talousarvio on laadittu mahdollisimman realistiseksi ottaen huomioon toiminnalliset tavoitteet kuntalain edellyttämällä tavalla.

Valtuuston hyväksymä talousarvio sisältää joitakin muutoksia toimialojen talousarvioehdotuksiin ja kunnanhallituksen talousarvioesitykseen nähden. Talousarvion täytäntöönpanon kohdalla on niihin syytä kiinnittää erityinen huomio.

Valtuusto päätti 8.12. hyväksyä talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2029 esityslistan liitteen mukaisena seuraavin muutoksin:

- 1) lisätään kaupunginhallituksen päätöksen 8.12.2025 § 358 mukaisesti kohtaan Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ja niiden vaikutus talousarvioon (s. 21) teksti, joka on kirjattu pykälän Käsittely-kohtaan.
- 2) lisätään kohtaan 6.4.1.1. Kasvun ja hyvinvoinnin toimialan olennaisiin muutoksiin seuraavan maininnan ”Oppilaaksiottoalueiden rajojen tarkastelu ja kuljetusreittien tarkoituksenmukainen suunnittelu kuljetuskilpailutuksen yhteydessä.”
- 3) siirretään investointiohjelmassa ympäristöhoitokoneen vaihto taloussuunnitelmapuodolle 2027 (170 000 euroa) ja lisätään kuorma-auton vaihto -riville 20 000 euron määräraha alueauran ja mahdollisen alusterän hankintaa varten. Ennen vuoden 2027 konehankintaa on tehtävä selvitys siitä, mitkä tie- ja katualueet voidaan hoitaa kuorma-autolla sekä päivittää tuotantotapa-analyysit

Talousarvion täytäntöönpano edellyttää käyttösuunnitelmien tarkistamista, jolloin kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat valtuuston hyväksymät määrärahat vastuualueitasoisesti koskien alaistaan toimintaa. Käyttösuunnitelmat laaditaan sellaisella tarkkuudella, että taloudellinen ja toiminnallinen vastuu on selkeä, ja toiminta on tarkoituksenmukaista. **Käyttösuunnitelmat on käsiteltävä helmikuun 2026 loppuun mennessä kaupungin vuosikellon mukaisesti.**

Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä kunnanhallituksen ja lautakuntien tulee myös tarkistaa alaisensa toiminnan **tilivelvollisuudet** sekä vahvistaa **ostolaskujen tarkastajat ja hyväksyjät. Toimielinten on samassa yhteydessä perusteltua tarkistaa myös laskujen käsittelymenettelyt.**

6. Ostolaskujen tarkastus ja hyväksyminen

Kunnanhallituksen ja lautakuntien on määrättävä määrärahojen käyttöoikeudet eli laskujen hyväksyjät. Käyttöoikeudet on pyrittävä antamaan niille, jotka vastaavat ko. toiminnasta ja taloudesta. Kunnanjohtajalle ja hänen sijaisekseen määrättyllä viranhaltijalla on oikeus hyväksyä kaikki kuntaa koskevat ostolaskut.

Ostolaskut käsitellään sähköisesti. Ostolaskut pohjautuvat hankintoihin, joiden hankintavaltuudet ja muut toimintaohjeet on määritelty kaupungin hankintaohjeessa ja

hallintosäännössä. Ostolaskujen euromääräiset hyväksyntäraajat ovat samat kuin hankintavaltuudet. Ostolasku tarkastetaan ennen hyväksymistä. Tarkastaja varmistaa, että lasku on aiheellinen ja oikea, ja että tavara, työsuoritus tai muu palvelu on vastaanotettu kunnassa. Laskun hyväksyjä varmistuu siitä, että tositteessa on asiaankuuluva tiliöintimerkintä ja varmistaa, että laskun maksamiseen on käytettävissä määräraha. Laskun hyväksyjä ja tarkastaja eivät saa olla sama henkilö, mikä pyritään varmistamaan sähköisen laskujen kierrätysohjelman avulla. Ostolaskun hyväksyjänä ei myöskään saa toimia esteellinen henkilö.

Ostolaskut tulee käsitellä viivytyksettä, jotta ne voidaan maksaa ajallaan ilman viivästyseuraamuksia. Laskujen kierrätyksestä on huolehdittava myös poissaolojen aikana, jolloin sähköiseen järjestelmään tulee aktivoida sijainen.

Muiden maksutositteiden, kuten sisäisten automaattikirjausten, vyörytysten, oikaisujen, siirtokirjausten, käyttöomaisuuden tasekirjausten, poistojen ja tulokirjausten kohdalla noudatetaan hyvää kirjanpitolapaa.

7. Hankinnat

Julkisia hankintoja säädellään hankintalaissa (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Keskeistä laissa on se, että hankinnat toteutetaan avoimesti, tasapuolisesti, syrjimättömästi ja suhteellisuuden vaatimuksen tuomioon ottaen, mikä luo perustan hankintojen kilpailuttamiselle.

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut hankintalain päivitystä erityisesti sidosryhmähankintojen osalta, ja lakiluonnoksen odotetaan tulevan kuntiin lausunnon huhtikuussa 2026.

Kaupungin hankintapolitiikan ja -ohjeen päivitys on käynnissä, ja ne sisältyvät hallintopalveluiden vuoden 2026 talousarviotavoitteisiin. Kaupunginhallitus on nimennyt edustajansa hankintatyöryhmään 6.10.2025 § 256 ja edellyttää, että kaupungin hankintapolitiikka päivitetään ottaen huomioon hankintalainsäädännössä valmisteilla olevat muutokset, kansalliset ohjelmat hankintojen kehittämiseksi sekä kaupunkistrategian päivitys.

Keuruun kaupungin hankinnoissa noudatetaan seuraavia hallintosäännön mukaisia hyväksymisvaltuuksia valtuuston hyväksymän talousarvion ja investointiohjelman puitteissa.

Toimielin / Viranhaltija / Toimenhaltija	Hankinnan suuruus
Kaupunginhallitus ja lautakunnat	yli 200 000 €
Kaupunginjohtaja	enintään 200 000 €
Toimialajohtajat ja liikelaitoksen johtaja	enintään 200 000 €
Tulosalueen päälliköt	enintään 60 000 €
Tulosityksikön esihenkilöt	enintään 20 000 €

8. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta ja raportointi

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta ja raportoinnista vastaavat tilivelvolliset ja muut vastuuhenkilöt toimialueellaan. Tilivelvolliset toimielimet ja kaupunkikonsernin tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Kunnanhallitus on vahvistanut 6.10.2025 § 258 kunnan vuosikellon, jonka kunnanvaltuusto on merkinnyt tiedoksi 27.10.2025 § 70. Hyväksyessään vuosikellon,

9. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin ja konsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, asetetut tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lakia, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja joilla omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta kattaa kaikki kaupungin toiminnot.

Riskienhallinnan päämääränä on varmistaa toimintojen jatkuvuus ja häiriötön toiminta. Riskienhallinta toteutetaan riskien arvioinneilla. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallintaprosessi perustuu riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyyteen) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, mahdollisuuden hallita riskiä eri menetelmillä ja riskien seurantaan ja niistä raportointiin.

Hallintosäännön § 80 mukaisesti kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Hallintosäännön § 90 mukaisesti lautakunnat ja liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Hallintosäännön § 91 mukaisesti kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja, toimialajohtajat ja tulosalueiden päälliköt vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan tulosityksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Tulosityksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernipalvelujohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja konsernin riskienhallinnan toteuttamisen ohjeistamisesta ja seurannasta ja koulutuksen järjestämisestä sekä valmistelee tarkastussuunnitelman, johon perustuen kaupunginhallitus arvioi riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden (kh 3.11.2014 § 281) sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden (kh 14.5.2018 § 101) päivittäminen sisältyy hallintopalveluiden vuoden 2026 talousarviotavoitteisiin.